ଗଇନ୍ଦା ରାମ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି

ବନାମ

ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଟାଉନ୍ ହଲ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି

ମେ **12, 1993**

[ଏ. ଏମ୍. ଅହମ୍ମଦ ଏବଂ ଡକ୍ଟର ଏ. ଏସ୍. ଆନନ୍ଦ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତ ସମ୍ବିଧାନ, 1950:

ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14,19 (1) (g) ଏବଂ 21- ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲା-ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ତେହବଜାରୀ ଅନୁମତିର ମଞ୍ଜୁରି - ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଯୋଜନା - ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଗଲା।

ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1957:

ଧାରା 420 - ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କୁ ତେହବଜାରୀ ଅନୁମତିର ମଞ୍ଜୁରି - ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଯୋଜନା - ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଛି।

ସୌଦନ ସିଂହ ବନାମ ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ମାମଲାରେ **[1992] 2 S.C.R. 243** ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମର କ୍ଷେତ୍ର ଅଧୀନରେ ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କରୁଥିବା ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା। ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଉତ୍ତରଦାତା M. C. D ଏକ ଯୋଜନା ବିକଶିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତେହବଜାରୀ ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁରି ପାଇଁ ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ଦାବିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଭାର ନେଇଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏହା **1970** ରୁ **1982** ମଧ୍ୟରେ ଉଠାବିକାଳୀମାନଙ୍କୁ ଉପବର୍ଗୀକୃତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ। ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ, ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ

ଥିବା ସେମାନଙ୍କ ଆବେଦନ ଉପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ।

ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା କରି, ଏବଂ ସୌଦନ ସିଂହଙ୍କ ମାମଲାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ରାୟ ଦେଲେ ଯେ : **1.1.1970** ରୁ **1982** ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଉଠାବେପାରୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ନାମ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ବିବରଣୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା, ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥମ ପ୍ରାଥମିକତା ପାଇବାର ଥିଲା , ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ବର୍ଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯଥାଃ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସର୍ବେକ୍ଷଣ-ବିବରଣୀ-ରସିଦ ଥିଲା ଏବଂ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ରସିଦ ନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ **1970**ରୁ **1982** ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠାବେପାରୀ ଭାବେ ପ୍ରମାଣ ଦାଖଲ କରିପାରିଥିବେ ।ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରଥମ ବର୍ଗ ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଗକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବ । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ ଉଭୟ ବର୍ଗ ଗୋଟିଏ ବର୍ଗର ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଉପ-ବର୍ଗୀକରଣର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ।

1.2 M. C. D ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନାମରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ତେହବଜାରୀର ସ୍ୱରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ, ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଅତୀତରେ ତେହବଜାରୀ/କିଓସ୍କ/ଦୋକାନ/ଷ୍ଟଲକୁ ଆଚ୍ଛାଦିତ କରିବାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ସେହି ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ସେମାନେ ଏହାର ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ଅସ୍ଥାୟୀ ତିରପାଲ ଆଚ୍ଛାଦନ/ଛତା, 'ଆଚ୍ଛାଦିତ ତେହବଜାରୀ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ ନାହିଁ କାରଣ ପ୍ରକୃତିର ଅନିୟମିତତାର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଏଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ । ତଥାପି, ଯଦି ଏହି ଆଳରେ ସେମାନେ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉଠାବେପାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପାଇଛନ୍ତି ତାହା ଉପରେ ଏକ ଅର୍ଦ୍ଧ-ସ୍ଥାୟୀ ଆଚ୍ଛାଦନ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରାଯିବ । ଯଥେଷ୍ଟ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରି ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ଦ୍ୱାରା ଘଟୁଥିବା ନିର୍ଯ୍ୟାତନାକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ବାଞ୍ଛନୀୟ ହେବ ଯେ ଖରା କିମ୍ବା ବର୍ଷାର ଦାଉକୁ କମାଇବା ପାଇଁ ସେମାନେ କେବଳ ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ଆଚ୍ଛାଦନ ଲଗାଇ ପାରିବେ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟ ସମୟ ପରେ ସ୍ଥାନ ଛାଡିବା ସମୟରେ ଏହାକୁ ହଟାଇ ଦେବେ ।

1.3 ସମାଜର ଯେଉଁ ବର୍ଗ ସହିତ ଅନେକ ଉଠାବେପାରୀ/ ଫେରିବାଲା ଜଡ଼ିତ, ସେମାନଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯେ , ସେମାନେ ତେହବଜାରୀ ରସିଦକୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ରଖି ନଥାଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ନଥିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଏବଂ ଏହିପରି ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନେ ବାସ୍ତବରେ ତେହବଜାରୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ କି ନାହିଁ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ ହେବ । ତେଣୁ, ଏହି ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କୁ **Rs 750** ଟଙ୍କାର ଚାରୋଟି ତ୍ରୟମାସିକ କିସ୍ତିରେ **Rs 3000** ଟଙ୍କା ପଇଠ କରିବାର ବିକଳ୍ପ ଦିଆଯାଇଛି । M. C. D ଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା କିମ୍ବା ଆବଣ୍ଟନ ସୂଚନା ମିଳିବା ପରେ ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ କିସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଏହା ପରେ ପ୍ରତି ତିନି ମାସରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ କିସ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଯଦି କୌଣସି ଉଠାବେପାରୀ/ ଫେରିବାଲା କିସ୍ତି ପଇଠରେ ଖିଲାପ କରନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ସ୍ମାରକ ପଠାଯିବାର ଏକ ମାସ ପରେ ତାଙ୍କ ଆବଣ୍ଟନ ବାତିଲ ହେବ ଏବଂ ବରିଷ୍ଠତା କ୍ରମରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି ସ୍ଥାନର ଆବଣ୍ଟନ ପାଇବେ ।

1.4 ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାର ମାଧ୍ୟମରେ, ସୌଦାନ ସିଂହଙ୍କ ମାମଲାରେ ରାୟ ହେବା ଦିନ ଯେଉଁ ଦାବିଦାରମାନଙ୍କ ମାମଲା ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଦସ୍ତାବିଜ ଏବଂ ବିବରଣୀ ସହିତ M. C. D ସମିତି ସମ୍ମୁଖରେ ସେମାନଙ୍କର ଦାବି ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଏକ ମାସର ସମୟ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି , କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଦାବି ଦାଖଲ କରିନାହାଁନ୍ତି , ସେମାନଙ୍କୁ ଏପରି ସମୟ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇନାହିଁ । M. C. D ସମିତି ଏଭଳି ଦାବିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବେ । ଦାଖଲ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଦାବିଗୁଡିକ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ **13** ମାର୍ଚ୍ଚ, **1992** ତାରିଖରେ କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସେମାନଙ୍କର ଆବେଦନ/ଅପିଲ/ମକଦ୍ଦମାର ନକଲ ସହିତ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ, ଯାହା ପକ୍ଷର ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିବ । କିନ୍ତୁ ଯଦି କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ଉପୁଜେ, ତେବେ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ସେହି ପକ୍ଷଠାରୁ ଏକ ପ୍ରମାଣୀକୃତ ନକଲର ଉପସ୍ଥାପନ ଦାବି କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବେ ।

1.5 ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସୌଦନ ସିଂହଙ୍କ ଅଧୀନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଚାରୋଟି ବର୍ଗରେ ଆସୁଥିବା ସମସ୍ତ ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାଙ୍କ ଦାବି ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ, ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଏପରି କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ କାରଣ ସେମାନେ ଏହି ଯୋଜନାର ପରିସର

ବାହାରେ ଅଛନ୍ତି , ତେଣୁ କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଯେହେତୁ ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୋଲି ଦାବି କରିବା କରୁଥିବା ଏବଂ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଦାବିଗୁଡ଼ିକ ଯାଞ୍ଚ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଛି, ସେମାନେ ଏହି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ, ତେଣୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ/ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଏହାର ଅଧୀନସ୍ଥ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସମସ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ/ଅପିଲ/ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ ମାମଲା ଇତ୍ୟାଦି ତୁରନ୍ତ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯିବ । କୌଣସି ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଆଉ କୌଣସି ମକଦ୍ଦମା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଯଦି M. C. D ଏହି ଆଦେଶର କୌଣସି ଅଂଶକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ସ୍ଥଗିତାଦେଶକୁ ମଧ୍ୟ ଉଠାଇଦିଆଯିବ । ତେବେ ଯାଞ୍ଚ ଶେଷ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ M. C. D ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ସୌଦାନ୍ ସିଂହ ବନାମ ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର **ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1992] 2 SCC 458, ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଗଲା ଏବଂ ସେଥିରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଗଲା ।**

ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବ ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ପରିଚାଳିତ ବିଦ୍ୟମାନ ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରି ଯେପରି କୌଣସି ଜବରଦଖଲ ନହୁଏ, ଏବଂ ଏହା ଦୋକାନୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଦେବ କାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21 ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସମାନ ଅଧିକାର ରହିଛି ।

ମୂଳ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର : ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 1699/1987 ।

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଯାୟୀ 32 ଅନୁଯାୟୀ ।

ସହିତ

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ(ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 1059/87,324,311,841,318,315,299,334,355,417,435,435,438,31,157,213 ,215,217,188,809,441,483,150,1990,616,1065,376,1989,372/87,323/90, 269/90,317/86,700/86,1096/87,435/89,479,552,837,903,1097/1987,33/ 88,228,313,125/1989,627/88,ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା

5127/90, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) 475/87,1987ର 281,909,51/88,ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 4501/87, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) 394,1158/1989,494,488,322,500,712/1990,264/86,752,798,791,793,790,776/1990,398/89,984/1990,719,1301,348/1987,138,418,1263,964/1989,11096-97/84,1011,752/88,ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 12418/87,501/87,13156/86, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ 248/87, 522/89,1042/89,109/90,131/90,141/90,146,156,157,164,180,238,313,317,351,35/ 1990 ରେ ଦେୱାନୀ ବିବିଧ ଆବେଦନ 1278 ,924 87 ରେ, 1531/87,479 87, ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନ 361/1990, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ 360/1990 , 362,436,438,445,447 ,454 ,435,455,457, 478 ,483 ,488 , 494 , 498 , 565 , 663,664,712,743,776,790,809,814,823,835,886,905,923,940,944,985,989,995,996,1007,1008,1009,1010,1049,1097,1132,1125,1161,1180,1185, 1186,1187,1192,1194,1195,1212,1214,1231,1281,1295,1294,1233,1251, 1258,1283,1271/1990,1271/1987,1476,313,1316,1251/1987,321/86,237/90, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) 6925/87,14496/89, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ 1001,1004,1007,595,747,1146,1156/1992,7,8,19/1992,13712-13/1984,54,62,109/1992,15,45,137,144,146,145,147,148,180,221,263,267,347,348,401,349,350,351,352,353,355,357,372,393,520,614,629,628, 755,1055,1059,1060,1062,1066,1117/1991,1344/1990,161/84,11096-97/84,134,216,362,401,348,700,1203,1210,1258,1273,1278,1291,1305, 1214/1987,163,434/1989,1986,897/89,1341/89,1436/86,1651,1754/1986,12492-541/84,1304/90,1472/87,1126/87,479/87,138/90,1266/90,13712-13/84,342,462,539,701,799,931,287/1990,677/89,168,200,217,253,256,320,365,374,375,376/1992,20/91,101,136,154,272,354,387,400,425,436,1054/1991, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 3119/93 ।

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଗୋବିନ୍ଦ ମୁଖତି, ଭି. ଏମ୍. ତାରକୁଣ୍ଡେ, ଅରୁଣ ଜେଟଲୀ, ଭି. ସି. ମହାଜନ, କେ. ଏନ୍. ରାୟ, ଏ. ପି. ସିଂହ, ଜି. କେ. ବଂଶଲ, ପି. ଏଚ୍. ପାରେଖ, ବି. ଏନ୍. ଅଗ୍ରୱାଲ, ସୁଶ୍ରୀ ସିମି କୁମାର, ସୁଶ୍ରୀ ସମ୍ରିତି ମିଶ୍ର, ଏମ୍. ଏମ୍. କଶ୍ୟପ, ସୁଶ୍ରୀ ମୀନାକ୍ଷୀ ଅରୋରା, କେ. ଆର୍. ନାଗରାଜ୍, ସୁଶ୍ରୀ ସରଳା ଚନ୍ଦ୍ର, ଆର୍. ସି. କୌଶିକ୍, ସତୀଶ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଗ୍ରୱାଲ୍, ଏଲ୍. କେ. ଗୁପ୍ତା, ଡି. କେ. ଗର୍ଗ, ସୁଶ୍ରୀ ରେଣୁ ଗୁପ୍ତା, ପି . ନାରାସିହଂନ , ବି. ବି. ତୱାକଲେ, ଏସ୍. କେ.

ସଭରୱାଲ, ଅମଲାନ ଘୋଷ, ଆର୍. ସି. ବର୍ମା, ବି. ଡି. ଶର୍ମା, ଏ. କେ. ସଙ୍ଘୀ, ପି. କେ. ମନୋହର, ଏ. ପି. ମହାନ୍ତି, ଭାରତ ସଙ୍ଗଲ, ସୁଶ୍ରୀ ଲଲିତା କୌଶିକ (ଏନ୍. ପି.), ଶ୍ରୀପାଲ ସିଂହ, ଏନ୍. ଗଣପତି, ଏସ୍. ଏନ୍. ଭଟ୍ଟ, ସୁଶ୍ରୀ ରାଣୀ ଜେଠମଲାନୀ, ଏସ୍. କେ. ବିସାରିଆ, ସୁଶ୍ରୀ ଏଚ୍. ୱାହି, ସୁଶ୍ରୀ ରାଣୀ ଛାବ୍ରା, ଉମା ଦତ୍ତ, ସକିଲ ଅହମ୍ମଦ, ଅନୀଲ କୁମାର ଗୁପ୍ତା (ଦ୍ୱିତୀୟ), ସୁଶ୍ରୀ. ମନଜିତ ଚାୱଲା, ଅରୁଣ କେ. ସିହ୍ନା, ସୁଶ୍ରୀ ଇନ୍ଦ୍ର ସନୀ, ଏଲ. କେ. ପାଣ୍ଡେ, ଏସ. ଶ୍ରୀନିବାସନ୍, ଅନିସ୍ ସୁହରୱାଡି , ଏସ. ପି. ତାମ୍ବେୱେକର, ପାଣ୍ଡେ ଏବଂ ଆସୋସିଏଟ୍ସ ପାଇଁ ଏସ. ପି. ପାଣ୍ଡେ , ଏ. ଏସ. ପୁଣ୍ଡିର, ଏମ. ବି. ଲାଲ ଏବଂ କୋ. ମନୋଜ ପ୍ରସାଦ, ଜେ. ପି. ଭର୍ଗିଜ୍ , ଏମ୍. ପି. ରାଜୁ, ବିଷ୍ଣୁ ମାଥୁର, ମନୋଜ ସ୍ୱରୂପ, ସନ୍ଦୀପ ନାରେନ୍ , ଶ୍ରୀ ନାରେନ୍, ସୁଶ୍ରୀ ପି. ଗୋପୀନାଥ, ରଞ୍ଜିତ କୁମାର ଆର୍. କେ. ମାହେଶ୍ୱରୀ, ବିନୀତ ମାହେଶ୍ୱରୀ, ସହାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ କୋ ପାଇଁ ଭି. ବି.ସହାର୍ଯ୍ୟ , ସୁଶ୍ରୀ ରେଖା ପାଣ୍ଡେ, ସୁଶ୍ରୀ ବିଣା ଗୁପ୍ତା, କେ. ବି. ରୋହତାଗୀ, ଏସ୍. ଆର୍. ସେଟିଆ, କେ. କେ. ମୋହନ, ଏସ୍. କେ. ନନ୍ଦୀ, ଆର୍. ଡି. ଉପାଧ୍ୟାୟ, ସୁଶ୍ରୀ କାମିନୀ ଜୟସୱାଲ୍, ଏସ୍. ଏମ୍. ଆଶ୍ରୀ, ଏସ୍. ଏନ୍. ସିଙ୍କା, ବି. କେ. ପ୍ରସାଦ, ପି. ପରମେଶ୍ୱରନ୍, ସୁଶ୍ରୀ ସୁଷମା ସୁରୀ, ସୁଶ୍ରୀ ଏ. ସୁହାସିନୀ, ସୁଦେର୍ଶ ମେନନ୍, ଜି. ଏସ୍. ଚାଟାର୍ଜୀ ଏବଂ ଏମ୍. ସି. ଧିଙ୍ଗ୍ରା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ସୌଦାନ୍ *ସିଂହ ବନାମ ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର* **ନିଗମ ଏବଂଅନ୍ୟମାନେ [1992] 2** SCC 458 ମାମଲାରେ ଆମେ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ପ୍ରଶାସନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଉଠାବିକାଳୀ / ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 11 ରେ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛୁ । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଚାରିଗୋଟି ଥିଲା, ଯଥାଃ

> “ (1) ଯେଉଁ ଉଠାବିକାଳୀମାନଙ୍କୁ 1970 ରୁ 1982 ମଧ୍ୟରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଏବଂ 1982 ରେ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ଭେ ପରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ସର୍ଭେ ବିବରଣୀରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ନାମ ରହିଛି, ସେମାନଙ୍କ ଦାବିର ଯାଞ୍ଚ ପରେ ସେମାନେ ତେହବଜାରୀ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ପ୍ରାଥମିକତା ପାଇବେ;

(2) ସାପ୍ତାହିକ ଛୁଟିଦିନ, ପର୍ବପର୍ବାଣୀ/ମେଳା ଇତ୍ୟାଦି ତଥା ଆୟୋଜିତ ହେଉଥିବା 67ଟି ସାପ୍ତାହିକ ବଜାରରେ ସାମୟିକ ତେହବଜାରୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଉକ୍ତ ସୁବିଧା ପାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଅସ୍ଥାୟୀ କିମ୍ବା ସାପ୍ତାହିକ ତେହବାଜାରୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

(3) 1983 ମସିହାରୁ ଯେଉଁ ଉଠା ଦୋକାନୀମାନେ ଯେଉଁମାନେ ଏହିପରି ବେପାର ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି / ବୁଲି ବୁଲି ବେପାର ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ନାମ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ତାରିଖରେ ମିଳି ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ 6 'x 4' କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖୋଲା ତେହବଜାରୀ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯିବ, ଯାହା କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଏହିପରି ଉଠା ବେପାର ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ବାସସ୍ଥାନ ଏବଂ ଜାତୀୟତାର ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ । ଯଦି ସେମାନେ M. C. D ର ଦେୟ ପରିଶୋଧ କରିଛନ୍ତି, ତେବେ ସ୍ଥାନର ଉପଲବ୍ଧତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏପରି ଉଠାବେପାରୀ / ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କୁ ଖୋଲା ତେହବଜାରୀ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ; ଏବଂ

(4) ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ତିନୋଟି ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁନାହାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1957 ର ଧାରା 420 ଅନୁଯାୟୀ ଫେରିବାଲା ଅନୁମତି ପତ୍ର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଆବେଦନକୁ , ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ମୁଣ୍ଡରେ କିମ୍ବା ସାଇକେଲରେ ସେମାନଙ୍କ ଜିନିଷ ରଖି ବୁଲି ବୁଲି କିନ୍ତୁ ନ ବସି ବିକିବାର ସର୍ତ୍ତ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ, ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସେମାନେ ନିଜ ଜିନିଷକୁ ବୁଲି ବୁଲି ବିକ୍ରି କରିବାର ହକଦାର୍ ହେବେ । କିନ୍ତୁ, ଏଭଳି ଅନୁମତି ବିଭିନ୍ନ ଗଳିଗୁଡ଼ିକର ଆବାସିକ ସଙ୍ଗଠନଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ।''

ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ 1992 ମସିହା ଜୁନ୍ ଏବଂ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଖବରକାଗଜରେ ଏବଂ ହାତ ଚିଠା , ପୋଷ୍ଟର ଇତ୍ୟାଦି ମାଧ୍ୟମରେ ସାର୍ବଜନୀନ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିଥିଲେ । ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଫେରିବାଲା/ଉଠାବେପାରୀ ବର୍ଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, M. C. D ତ୍ୱରିତ ଯାଞ୍ଚ ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଭାର ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଶ୍ରେଣୀ (1) ଅଧୀନରେ ଥିବା ଫେରିବାଲା/ଉଠାବେପାରୀମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ଯଥା, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସର୍ବେକ୍ଷଣ-ବିବରଣୀ-

ରସିଦ ତାରିଖ 23.12.82 ଅଛି ଏବଂ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସେହି ରସିଦ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ସେମାନେ 1970 ରୁ 1982 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କ ଉଠାବେପାର ପ୍ରମାଣ କିମ୍ବା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ସ୍ଥିତିରେ ଅଛନ୍ତି । ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ପରୋକ୍ତ ଶ୍ରେଣୀକୁ ମଧ୍ୟ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯିବ , କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ବ ଶ୍ରେଣୀ ପରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବ । ଆମେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ଯେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ , ଏବଂ ଏହି ଉପ-ବର୍ଗୀକରଣର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ 23. 12. 82 ତାରିଖର ସର୍ବେକ୍ଷଣ ବିବରଣୀ ରସିଦ ନାହିଁ , ଯଦି ସେମାନେ 1970 ରୁ 1982 ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଉଠାବେପାର ସନ୍ତୁଷ୍ଟି ମୂଳକ ପ୍ରମାଣ ଦେଇ ପାରିବେ, ସେମାନଙ୍କୁ ରସିଦ୍ ରଖିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସହିତ ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା କ୍ରମରେ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯିବ । ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଏଠାରେ ଉପ-ବର୍ଗୀକରଣ ଆବଶ୍ୟକ ।

M. C. D ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କୌଣସି ଆଚ୍ଛାଦିତ ତେହବଜାରୀ/କିଓସ୍କ/ଷ୍ଟଲ/ଦୋକାନ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ନାହିଁ ଏବଂ କେବଳ 6 'x 4' କ୍ଷେତ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ ଖୋଲା ତେହବଜାରୀକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଉଠାବେପାରୀ ମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ପ୍ରମାଣ ଦାଖଲ କରିବା ପରେ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ବରିଷ୍ଠତା ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ । ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ପୂର୍ବରୁ ଆଚ୍ଛାଦିତ ତେହବଜାରୀ/କିଓସ୍କ/ଦୋକାନ/ଷ୍ଟଲକୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଯେପରିକି ଜୟ ଜୱାନ ଷ୍ଟୋର ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯଦି ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ହଇରାଣ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥାଏ, ତେବେ ଏହାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଆମେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ କେବଳ ଏହି ଅର୍ଥରେ ପଢୁଛୁ ଯେ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଏପରି ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଯୋଜନା ଆଚ୍ଛାଦିତ ତେହବାଜାରୀ/କିଓସ୍କ/ଦୋକାନ/ଷ୍ଟଲ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଆମେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ଯେ M. C. D ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯାହାକୁ ସେମାନେ ଦାବି ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖନ୍ତି ; ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଅତୀତରେ ଆଚ୍ଛାଦିତ ତେହବଜାରୀ/କିଓସ୍କ /ଦୋକାନ/ଷ୍ଟଲ ସୁବିଧାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ସେମାନଙ୍କ ତେହବଜାରୀ ସ୍ୱରୂପକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ , କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ସେହି ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରଯାଇ ନାହିଁ , ସେମାନେ

ଏଠି ନିମିତ୍ତ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିପାରିବା ଯେ ଅସ୍ଥାୟୀ ତିରପାଲ ଆଚ୍ଛାଦନ/ଛତା 'ଆଚ୍ଛାଦିତ ତେହବଜାରୀ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ କାରଣ ପ୍ରକୃତିର ଅନିୟମିତତାର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଏଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ । ତଥାପି, ଯଦି ଏହି ଆଳରେ ସେମାନେ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉଠା ବେପାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପାଇଛନ୍ତି ତାହା ଉପରେ ଏକ ଅର୍ଦ୍ଧ-ସ୍ଥାୟୀ ଆଚ୍ଛାଦନ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରାଯିବ । ଯଥେଷ୍ଟ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରି ଏବଂ ପ୍ରକୃତି ଦ୍ୱାରା ଘଟୁଥିବା ନିର୍ଯ୍ୟାତନାକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ବାଞ୍ଛନୀୟ ହେବ ଯେ ଖରା କିମ୍ବା ବର୍ଷାର ଦାଉକୁ କମାଇବା ପାଇଁ ସେମାନେ କେବଳ ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ଆଚ୍ଛାଦନ ଲଗାଇ ପାରିବେ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟ ସମୟ ପରେ ସ୍ଥାନ ଛାଡିବା ସମୟରେ ଏହାକୁ ହଟାଇ ଦେବେ ।

ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 11 ରେ ବର୍ଗ (3) ଅନୁଯାୟୀ, ଆମେ ସମାପ୍ତି ବାକ୍ୟରେ କହିଛୁ ଯେ ଏହିପରି ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନର ଉପଲବ୍ଧତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଖୋଲା ତେହବଜାରୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ଯଦି ସେମାନେ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମର ବକେୟା ପରିଶୋଧ କରିଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅବଧି ପ୍ରାୟ ଏକ ଦଶନ୍ଧି ଏବଂକେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇଥିବାରୁ ଅଧିବକ୍ତା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ବକେୟା ପରିଶୋଧ କରିବାର ଏହି ଆବଶ୍ୟକତା କଷ୍ଟକର ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । ସମାଜର ଯେଉଁ ବର୍ଗ ସହିତ ଅନେକ ଉଠାବେପାରୀ/ ଫେରିବାଲା ଜଡ଼ିତ, ସେମାନଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯେ , ସେମାନେ ତେହବଜାରୀ ରସିଦକୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ରଖି ନଥାଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମଙ୍କ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ନଥିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଏବଂ ଏହିପରି ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନେ ବାସ୍ତବରେ ତେହବଜାରୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ କି ନାହିଁ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ ହେବ ।ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାଗୁଡ଼ିକରେ ଆମେ ଯଥେଷ୍ଟ ମର୍ମ ପାଉଛୁ ଏବଂ ତେଣୁ, ଆମେ ଉଠାବେପାରୀ /ଫେରିବାଲାମାନେ ଯେଉଁମାନେ ଏହି ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଆମେ Rs 750 ଟଙ୍କାର ଚାରୋଟି ତ୍ରୟମାସିକ କିସ୍ତିରେ Rs 3000 ଟଙ୍କା ପଇଠ କରିବାର ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରୁଛୁ । M. C. D ଙ୍କ ଠାରୁ ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା କିମ୍ବା ଆବଣ୍ଟନ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ କିସ୍ତି ପଇଠ କରାଯିବ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କିସ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ତିନି ମାସରେ ଥରେ ଆଦେଶ କରାଯିବ । ଯଦି କୌଣସି ଉଠାବେପାରୀ/ ଫେରିବାଲା କିସ୍ତି ପଇଠରେ ଖିଲାପ କରନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ସ୍ମାରକ ପଠାଯିବାର ଏକ ମାସ ପରେ ତାଙ୍କ ଆବଣ୍ଟନ ବାତିଲ ହେବ ଏବଂ ବରିଷ୍ଠତା କ୍ରମରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟକ୍ତି ସେହି ସ୍ଥାନର ଆବଣ୍ଟନ ପାଇବେ ।

ଶେଷରେ, ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ଯେଉଁମାନେ ସୌଦାନ ସିଂହ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 13th ମାର୍ଚ୍ଚ 1992 ତାରିଖର ରାୟ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ/ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିସାରିଛନ୍ତି କିମ୍ବା ବିଚାରଣ ଅଦାଲତରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ଏହି କାରଣରୁ ଏହାକୁ ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ଭାବିଲେ ଯେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କର ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଥିବା ସମିତିକୁ କୌଣସି ଔପଚାରିକ ନିବେଦନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ , ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏପରି କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ । ଯଦିଓ ସାଧାରଣତଃ ସମୟ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଅନିଚ୍ଛୁକ, କିନ୍ତୁ ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରକୃତ ଭୁଲ ବୁଝାମଣାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ଏହାକୁ M. C. D ର ବିଦ୍ୱାନଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଛୁ ଯେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ M. C. D ର ସମୟ ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ଅଛି କି ଏବଂ ସେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ କହିଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଏହି ସୁବିଧା ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଆବେଦନ/ଅପିଲ/ମକଦ୍ଦମା 13 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1992 ରେ କୌଣସି ଅଦାଲତରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥାଏ ତେବେ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କର କୌଣସି ଆପତ୍ତି ରହିବ ନାହିଁ । ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଚାର ମାଧ୍ୟମରେ ଆମେ ଏହିପରି ଦାବିଦାରମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ସହାୟତା ଏବଂ ବିବରଣୀ ସହିତ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ କମିଟି ସମ୍ମୁଖରେ ସେମାନଙ୍କର ଦାବି ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆଜିଠାରୁ ଏକ ମାସ ସମୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଛୁ । M. C. D ସମିତି ଏଭଳି ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବେ । ଦାଖଲ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଦାବିଗୁଡିକ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ 13 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1992 ତାରିଖରେ କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସେମାନଙ୍କର ଆବେଦନ/ଅପିଲ/ମକଦ୍ଦମାର ନକଲ ସହିତ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ, ଯାହା ପକ୍ଷର ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିବ । କିନ୍ତୁ ଯଦି କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ଉପୁଜେ, ତେବେ M. C. D ସେହି ପକ୍ଷଠାରୁ ଏକ ପ୍ରମାଣୀକୃତ ନକଲର ପଇଠ ଦାବି କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବେ । ଆମେ ଆଶା କରୁଛୁ ଯେ M. C. D ଯଥାଶୀଘ୍ର ଯାଞ୍ଚ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶେଷ କରିବେ । M. C. D ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା, କେବଳ ଆମେ ଏଠାରେ କରିଥିବା ସଂଶୋଧନଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ, ଅନୁସରଣ କରାଯାଇପାରିବ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମାହେଶ୍ୱରୀ କହିଛନ୍ତି ଯେ M. C. D ର ପ୍ରୟାସ ହେଉଛି ଆଜିଠାରୁ ଚାରି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଯାଞ୍ଚ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା । ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ ଏହା ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅବଧି । ସେମିତି ହେବାକୁ ଦିଆଯାଉ ।

ଏଠାରେ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ସାଧାରଣ ଭାବେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ, ମାର୍ଚ୍ଚ 13 , 1992 ତାରିଖର ସୌଦାନ ସିଂହଙ୍କ ରାୟର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 11ରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ସମସ୍ତ ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାଙ୍କ ଦାବି ଉପରେ ଏହା ଲାଗୁ ହେବ । ଯେଉଁମାନେ ଉକ୍ତ ଚାରୋଟି ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଏଠାରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ କାରଣ ସେମାନେ ଏହି ଯୋଜନା ର ପରିସର ବାହାରେ ଅଛନ୍ତି , ତେଣୁ ସେମାନେ କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଯେହେତୁ ଏହି ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୋଲି ଦାବି କରିବା କରୁଥିବା ଏବଂ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଦାବି ଯାଞ୍ଚ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଛି, ସେମାନେ ଏହି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ଅଛନ୍ତି, ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ଆବେଦନ/ଅପିଲ/ମକଦ୍ଦମା ଇତ୍ୟାଦି ବିଚାରାଧୀନ ରଖିବାର କୌଣସି କାରଣ ଆମେ ପାଉନାହୁଁ । ତେଣୁ ଆମେ ଏହି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକର ଫଏସଲା କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଉଛୁ । ଏହି ଆଦେଶର ସୂଚନା ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିବନ୍ଧକଙ୍କୁ ପଠାଯିବ, ଯିଏ କି ତୁରନ୍ତ ଅଧୀନସ୍ଥ ନ୍ୟାୟପାଳିକାର ବିଚାରପତିମାନଙ୍କୁ ଏହାର ଅନୁପାଳନ ପାଇଁ ଅବଗତ କରାଇବେ । ନିବନ୍ଧକ ଅନୁପାଳନକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ । ଏହି ଅନୁଧ୍ୟାନଗୁଡ଼ିକ ସହିତ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ/ଦିଲ୍ଲୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଏହାର ଅଧୀନସ୍ଥ ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସମସ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ/ଅପିଲ/ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ/ମକଦ୍ଦମା ଇତ୍ୟାଦି ଏହା ଦ୍ୱାରା ତୁରନ୍ତ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯିବ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ କହିଲେ, ଦିଲ୍ଲୀର ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ତିଷ୍ଠିବ ନାହିଁ । କୌଣସି ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଆଉ କୌଣସି ମକଦ୍ଦମା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଯଦି M. C. D ଙ୍କ ଏହି ଆଦେଶର କୌଣସି ଅଂଶକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହି ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପକ୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ଆଦେଶ ମଧ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯିବ । ତଥାପି, ଯାଞ୍ଚ ଶେଷ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଲ୍ଲୀ ମହାନଗର ନିଗମ ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ବଜାୟ ରଖିବ ଏବଂ କେବଳ ସେହି ଫେରିବାଲା/ଉଠାବେପାରୀଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଦାବି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହୋଇଛି, ଦାବି କରିବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେବାର ଦଶ ଦିନ ପରେ ସେମାନଙ୍କ ଉଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ M. C. D ଙ୍କ ପାଇଁ ଦ୍ୱାର ଉନ୍ମୁକ୍ତ ରହିବ । M. C. D ଏହା ମଧ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଯେପରି ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ପରିଚାଳିତ ବିଦ୍ୟମାନ ଉଠାବେପାରୀ/ଫେରିବାଲାମାନଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ନ

କରାଯାଏ । ଏହା ଦୋକାନୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା କରିବ କାରଣ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21 ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଅନୁରୂପ ଅଧିକାର ରହିଛି । ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଜି. ଏନ୍.   ଆବେଦନର ଫଏସଲା କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ତୁଷାର କାନ୍ତ ଗୋଛି
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।